

SABIEDRISKO PAKALPOJUMU REGULĒŠANAS KOMISIJA

Ūnijas ielā 45, Rīgā, LV-1039 | Tālrunis 67097200 | Fakss 67097277 | E-pasts sprk@sprk.gov.lv

PADOMES LĒMUMS

R ī g ā

07.12.2017.

Nr.144
(prot. Nr.44, 3.p.)

Par strīda starp sabiedrību ar ierobežotu atbildību „ART L” un akciju sabiedrību „Latvijas Gāze” izskatīšanu

Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisija (turpmāk – Regulators) 2017.gada 23.augustā saņēma sabiedrības ar ierobežotu atbildību „ART L”, vienotais reģistrācijas numurs: 40002061828, juridiskā adrese: Vīlandes iela 7-10, Rīga, LV-1010 (turpmāk – Iesniedzējs), 2017.gada 16.augusta iesniegumu (turpmāk – Iesniegums) par strīda izskatīšanas ierosināšanu ar akciju sabiedrību „Latvijas Gāze”, vienotais reģistrācijas numurs: 40003000642, juridiskā adrese: Vagonu iela 20, Rīga, LV-1009 (turpmāk – Atbildētājs), par Atbildētāja 2017.gada 22.marta pretenziju Nr.14.4/651 (turpmāk – Pretenzija) par nekustamajā īpašumā Meža ielā 31, Baložos, Ķekavas novadā (turpmāk - Objekts) izlietotās dabasgāzes un kompensācijas samaksu saistībā ar dabasgāzes lietošanas normatīvo aktu pārkāpšanu.

Ar Regulatora 2017.gada 14.septembra lēmumu Nr.103 „Par strīda starp sabiedrību ar ierobežotu atbildību „ART L” un akciju sabiedrību „Latvijas Gāze” izskatīšanas ierosināšanu” ierosināts strīds starp Iesniedzēju un Atbildētāju.

Regulators konstatē:

1. Atbilstoši likuma „Par sabiedrisko pakalpojumu regulatoriem” (turpmāk – Likums) 4.panta otrajai daļai Iesniedzējs ir sabiedrisko pakalpojumu lietotājs – juridiska persona, kura Objektā saņem sabiedrisko pakalpojumu dabasgāzes apgādē. Saskaņā ar Enerģētikas likuma 1.panta 9.punktu, 5.panta pirmo daļu un Likuma 4.panta pirmo daļu Atbildētājs ir sabiedrisko pakalpojumu sniedzējs – komersants, kurš regulējamā nozarē (enerģētikā) sniedz sabiedriskos pakalpojumus noteiktā teritorijā un kura darbība sabiedrisko pakalpojumu sniegšanā tiek regulēta saskaņā ar Likumu.
2. Saskaņā ar Iesniegumu Atbildētājs, veicot dabasgāzes patēriņa skaitītāja kontroli Objektā, ir konstatējis dabasgāzes piegādi un lietošanu reglamentējošo normatīvo aktu pārkāpumu, pamatojoties uz ko ir vērsies pie Iesniedzēja ar Pretenziju par Objektā izlietotās dabasgāzes un kompensācijas samaksu.
3. Iesniegumā Iesniedzējs izteicis lūgumu ierosināt strīda izskatīšanu un uzlikt par pienākumu Atbildētājam atcelt lēmumu par kompensācijas aprēķināšanu par Objektā izlietoto dabasgāzi

par periodu no 2013.gada 3.septembra līdz 2015.gada 2.septembrim vai, ja Iesniedzēja lūgums par Atbildētāja lēmuma atcelšanu par kompensācijas aprēķināšanu tiks noraidīts, pārrēķināt kompensāciju par Objektā izlietoto dabasgāzi atbilstoši Ministru kabineta 2008.gada 16.decembra noteikumu Nr.1048 „Dabasgāzes piegādes un lietošanas noteikumi” (turpmāk – Noteikumi) 59.punktam, ņemot vērā Objektā veikto dabasgāzes patēriņa skaitītāja pēdējo pārbaudi, kas tika veikta 2015.gada 27.augustā.

4. No Iesnieguma konstatējami šādi lietas apstākļi.

4.1. Īpašuma tiesības uz Objektu Iesniedzējam ir kopš 2010.gada 12.augusta. 2010.gada 1.septembrī starp Iesniedzēju un Atbildētāju tika noslēgts dabasgāzes piegādes līgums Nr.4-1195088 rūpnieciskajiem, komunālajiem u.c. komerciālajiem dabasgāzes lietotājiem ar gada patēriņu līdz 25 000 m³ gadā (turpmāk – Līgums) par dabasgāzes piegādi Objektam. Noslēdzot Līgumu, Atbildētājs nav veicis Objektā uzstādītā dabasgāzes patēriņa skaitītāja Premagas BK-G4 Nr.2173459-026-05-I (turpmāk – Skaitītājs) noņemšanu un pārbaudi. 2010.gada 25.augustā, pirms Līguma noslēgšanas, Atbildētājs vizuāli apsekoja Skaitītāju un fiksēja Skaitītāja rādījumu 21089 m³, kā arī norādīja, ka nekādi tehniski vai vizuāli bojājumi Skaitītājam nav konstatēti. Līgumā norādīts, ka Iesniedzējs norēķinus par Objektā izlietoto dabasgāzi uzsāk no 2010.gada 31.augusta ar Skaitītāja rādījumu 21089 m³.

4.2. 2015.gada 27.augustā Atbildētāja pārstāvis veica Skaitītāja kontroli, par ko tika sastādīts akts par kontroli Nr.2-27/08/15, kurā fiksēts, ka nepieciešama Skaitītāja maiņa, kā arī nepieciešams veikt pārbaudi Skaitītāja izgatavotāja kniedei un Skaitītāja plombai.

4.3. 2015.gada 2.septembrī Atbildētāja pārstāvis demontēja Skaitītāju, tā vietā uzstādot citu dabasgāzes patēriņa skaitītāju, par ko tika sastādīts akts par skaitītāja maiņu Nr.1422.

4.4. Demontētais Skaitītājs tika nodots valsts tiesu ekspertam ekspertīzes veikšanai. Eksperta 2016.gada 14.marta atzinumā Nr.2015-5201 (turpmāk – Atzinums) secināts, ka uz gāzes skaitītāja plombas nospiedums nav gāzes skaitītāja rūpnīcas metroloģiskas plombas nospiedums, kuru paraugi iesniegti ar parauga skaitītājiem.

4.5. Iesniedzējam tika nosūtīta Atbildētāja Pretenzija par Objektā izlietotās dabasgāzes un kompensācijas samaksu saistībā ar dabasgāzes lietošanas normatīvo aktu pārkāpšanu, kam pievienota eksperta 2016.gada 14.marta izziņa Nr.2015-5201 par trasoloģiskās izpētes veikšanu un izlietotās dabasgāzes un kompensācijas aprēķins Nr.119252740 (aprēķina periods 03.09.2013.-02.09.2015.).

4.6. Iesniedzējs norāda, ka nav veicis nekādas prettiesiskas darbības ar Skaitītāju. Tā kā, noslēdzot Līgumu Skaitītājs netika nosūtīts uz pārbaudi, nav pamata vainot Iesniedzēju darbību veikšanā ar mērķi iejaukties Skaitītāja darbībā, jo Iesniedzēja ieskatā nav konstatēts šo darbību veikšanas brīdis.

4.7. Iesniedzējs uzskata, ka Atbildētājs, konstatējot Objektā iespējamu dabasgāzes piegādi un lietošanu reglamentējošo normatīvo aktu pārkāpumu un aprēķinot kompensāciju par izlietoto dabasgāzi, nav rīkojies atbilstoši spēkā esošajam tiesiskajam regulējumam. Iesniedzēja ieskatā Atbildētājs nepareizi ir norādījis aprēķina perioda sākumu, tādējādi nav pareizi piemērojis Noteikumu 59.punktu attiecībā uz aprēķina perioda sākumu.

5. Regulators 2017.gada 1.septembrī saņēma Atbildētāja 2017.gada 31.augusta vēstuli Nr.14-4/2180, kurā Atbildētājs, pamatojoties uz Likuma 32.panta ceturto un sesto daļu, lūdz Regulatoru atteikt strīda izskatīšanas ierosināšanu. Atbildētājs savu lūgumu pamato ar to, ka Rīgas pilsētas Ziemeļu rajona tiesa ir ierosinājusi civillietu par Atbildētāja prasības pieteikumu par parāda un kompensācijas piedziņu (lietas Nr.C32223317). Atbildētājs arī norāda, ka strīds starp Atbildētāju un Iesniedzēju ir par parāda par izlietoto dabasgāzi piedziņu. Tādēļ, ievērojot Regulatoram Likumā noteikto kompetenci, Iesnieguma izskatīšana

nav veicama strīda izskatīšanas procesā, bet gan turpināma tiesvedības ceļā vispārējās jurisdikcijas tiesā.

6. Regulators 2017.gada 16.oktobrī saņēma Atbildētāja 2017.gada 16.oktobra vēstuli Nr.08-2/2474, kurā Atbildētājs sniedz paskaidrojumus par ierosināto strīdu un lūdz Regulatoru noraidīt Iesniedzēja lūgumu par pienākuma uzlikšanu atcelt lēmumu par kompensācijas aprēķināšanu vai pārrēķināt kompensāciju šādu apsvērumu dēļ.
 - 6.1. Gadījumos, kad tiek konstatēts dabasgāzes piegādi un lietošanu reglamentējošo normatīvo aktu pārkāpumus, maksa par izlietoto dabasgāzi un kompensācija tiek aprēķināta saskaņā ar spēkā esošajiem normatīvajiem aktiem, nepieņemot par to atsevišķu lēmumu. Līdz ar to lūgums atcelt lēmumu par kompensācijas aprēķināšanu nav pamatots un ir noraidāms, jo šāda lēmuma faktiski nav.
 - 6.2. Atbildētājs nepiekrīt Iesniedzēja viedoklim par to, ka Atbildētājs nav pareizi piemērojis Noteikumu 59.punktu attiecībā uz aprēķina perioda sākumu. Atbildētāja ieskatā Iesniedzējs kļūdaini uzskata, ka Atbildētājs ir veicis divas Skaitītāja pārbaudes, proti, 2015.gada 27.augustā un 2015.gada 2.septembrī. Atbildētājs ir sastādījis divus aktus, proti, 2015.gada 27.augustā un 2015.gada 2.septembrī. No aktiem redzams, ka ir notikusi tikai viena Skaitītāja pārbaude, kas sākusies 2015.gada 27.augustā, konstatējot Skaitītāja maiņas nepieciešamību, un beigusies 2015.gada 2.septembrī, kad konstatēta šīs nepieciešamības izpilde – nomainīts Skaitītājs. Nevienā normatīvajā aktā Atbildētājam nav noteikts pienākums dabasgāzes patēriņa skaitītāja pārbaudi veikt vienas dienas ietvaros. Līdz ar to šāda prasība ir nepamatota.
 - 6.3. Pēdējā Skaitītāja pārbaude Objektā ir notikusi 2010.gada 29.oktobrī, ko apliecina skaitītāju rādījumu nolasīšanas saraksts Nr.255049. Turklāt no šī saraksta redzams, ka Iesniedzējs to ir atteicies parakstīt. Starp 2010.gada 29.oktobri un 2015.gada 2.septembri ir pagājuši vairāk nekā divi gadi, līdz ar to Atbildētājs pamatoti maksu par izlietoto dabasgāzi un kompensāciju aprēķinājis par diviem gadiem.
 - 6.4. Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģija ar 2017.gada 14.septembra lēmumu ir apmierinājusi Atbildētāja lūgumu par prasības nodrošinājumu saistībā ar ierosināto civillietu par parāda un kompensācijas piedziņu (lietas Nr.C32223317), tādējādi pirmšķietami Atbildētāja veikto aprēķinu atzīstot par pamatotu. Minētais lēmums ir stājies spēkā un nav pārsūdzams.
7. No Iesnieguma un saņemtajiem Iesniedzēja un Atbildētāja paskaidrojumiem konstatējams, ka līdz strīda izskatīšanai starp Iesniedzēju un Atbildētāju izlīgums par Iesniegumā izteiktajām pretenzijām nav panākts.
8. Atbilstoši Likuma 7.panta pirmajā daļā noteiktajam Regulators uzrauga, lai sabiedrisko pakalpojumu sniegšanā regulējamās nozarēs tiktu ievērots Likums, kā arī regulējamo nozaru speciālie normatīvie akti.
9. Saskaņā ar Likuma 32.panta pirmo daļu Regulators kā ārpustiesas instance izskata strīdus starp sabiedrisko pakalpojumu sniedzēju un lietotāju par to tiesībām un pienākumiem, kas izriet no Likuma vai regulējamās nozares speciālajiem normatīvajiem aktiem. Vienlaikus Likuma 32.panta trešā daļa noteic, ka sabiedrisko pakalpojumu sniedzējam un lietotājam ir tiesības strīdu risināt tiesā Civilprocesa likumā noteiktajā kārtībā, nevēršoties regulatorā ar iesniegumu par strīda izskatīšanu. Savukārt Likuma 32.panta sestā daļa noteic, ka sabiedrisko pakalpojumu sniedzēja un lietotāja strīdu par zaudējumiem, maksājuma dokumentiem vai parāda piedziņu izskata tiesa Civilprocesa likumā noteiktajā kārtībā.

10. Iesniedzēja pilnvarotais pārstāvis Regulatora padomes sēdē sniedza skaidrojumus par Iesniegumā un papildu paskaidrojumos sniegtajiem argumentiem un uzturēja Iesniegumā izteikto prasījumu uzlikt par pienākumu Atbildētājam atbilstoši Noteikumu 59.punktam ņemt vērā Skaitītāja pēdējo pārbaudi, kas ir veikta 2015.gada 27.augustā.
11. Atbildētāja pārstāvis Regulatora padomes sēdē sniedza skaidrojumus par Iesniegumā minētajiem apstākļiem un uzturēja paskaidrojumos izteiktos argumentus. Tāpat Atbildētāja pārstāvis norādīja, ka, ņemot vērā ierosināto civillietu, strīds būtu jāturpina skatīt vispārējās jurisdikcijas tiesā, līdz ar to Iesniedzēja prasījums būtu noraidāms.

Regulators secina:

1. No Iesnieguma un Iesniedzēja prasījuma secināms, ka Iesniedzējs vēlas, lai Regulators kā ārpusiesas instance izskata strīdu starp Iesniedzēju un Atbildētāju, atceļot Atbildētāja lēmumu par kompensācijas aprēķināšanu par Objektā izlietoto dabasgāzi laika periodā no 2013.gada 3.septembra līdz 2015.gada 2.septembrim, vai, ja šis lūgums tiktu noraidīts, apmierināt Iesniedzēja prasību par Noteikumu 59.punkta piemērošanu un uzlikt par pienākumu Atbildētājam ņemt vērā Skaitītāja pēdējo pārbaudi, kas ir veikta 2015.gada 27.augustā.
2. Savukārt, pamatojoties uz Atbildētāja 2017.gada 27.jūlija prasības pieteikumu par parāda un kompensācijas piedziņu, Rīgas pilsētas Ziemeļu rajona tiesā ir ierosināta civillietā Nr.C32223317, kuras ietvaros tiks vērtētas tostarp Pretenzijā ietvertās Atbildētāja prasības par parāda, kompensācijas, izdevumu un procentu piedziņu no Iesniedzēja.
3. Ņemot vērā Likuma 7.panta pirmo daļu un 32.panta pirmo daļu, Regulatora kompetencē ir izvērtēt, vai Atbildētājs ir pareizi piemērojis Noteikumu 59.punktu.
4. Vienlaikus, ievērojot Likuma 32.panta sesto daļu un Enerģētikas likuma 6.panta ceturto daļu un ņemot vērā, ka Atbildētājs ir vērsies tiesā ar prasību piedzīt no Iesniedzēja Pretenzijā norādīto parādu, jautājumus, kas izriet no Pretenzijas, kā arī ir saistīti ar Atbildētāja Pretenzijā norādītā parāda pamatotību, izšķirs tiesa Civilprocesa likumā noteiktajā kārtībā.
5. Noteikumu 59.punkts noteic, ja nav iespējams precīzi noteikt, no kura laika samazināts uzskaitītais dabasgāzes patēriņa apjoms vai radīta iespēja dabasgāzi patērēt bez maksas, par perioda sākumu uzskata dabasgāzes norēķinu uzskaites mēraparāta vai dabasgāzes patēriņa skaitītāja pēdējās pārbaudes vai uzstādīšanas laiku, bet minētais periods nedrīkst būt ilgāks par diviem gadiem.
6. Lai izvērtētu, kurā datumā ir veikta pēdējā Skaitītāja pārbaude Noteikumu 59.punkta izpratnē, ir jānoskaidro jēdziena “pēdējā pārbaude” nozīme. Izvērtējot Noteikumu 59.punktā ietverto tiesību normu pēc tās jēgas un mērķa, Regulators secina, ka pēdējā pārbaude kalpo par atskaites punktu kompensācijas aprēķināšanai gadījumos, kuros sistēmas operators ir konstatējis apstākļus, kuru dēļ lietotājam varētu būt samazināts uzskaitītais dabasgāzes patēriņa apjoms vai radīta iespēja dabasgāzi patērēt bez maksas un kopš pēdējās pārbaudes līdz šādu apstākļu konstatēšanai nav pagājuši vairāk nekā divi gadi. Noteikumu 59.punkta izpratnē ar pēdējo Skaitītāja pārbaudi nebūtu jāsaprot tā pārbaude, kurā sistēmas operators konstatē iespējamu pārkāpumu (kas, ievērojot eksperta slēdzienu, ir apstiprinājies), jo šādā

gadījumā nekad neveidotos laika periods, par kuru būtu aprēķināma kompensācija. Tiesību norma ir piemērojama vienīgi tajos gadījumos, kuros sistēmas operatoram ir pamats aprēķināt kompensāciju (pārkāpums ir pamatots ar atbilstošiem pierādījumiem), bet nav iespējams noteikt brīdi, kurā tas ir radies. Gadījumā, ja, veicot Skaitītāja pārbaudi, sistēmas operatoram rodas aizdomas par iespējamu pārkāpumu un tās ir apstiprinājušās, veicot dabasgāzes patēriņa skaitītāja ekspertīzi, Regulatora ieskatā, ir pietiekams pamats uzskatīt, ka pārkāpums ir nodarīts pirms attiecīgās dabasgāzes patēriņa skaitītāja pārbaudes veikšanas. No minētā izriet, ka ar pēdējo pārbaudi ir jāsaprot tā pārbaude, kas ir veikta pirms iespējama pārkāpuma konstatēšanas. Ja Iesniegumā ietverto argumentāciju atzītu par pareizu, rastos situācija, kurā lietotājs tiktu atbrīvots no atbildības par prettiesisku dabasgāzes patēriņu par laika periodu, kurā, pamatojoties uz sistēmas operatora rīcībā esošajiem dokumentiem (eksperta izziņa, fotoattēli), pārkāpums jau bija noticis. Tas, citstarp, nonāk pretrunā arī taisnīguma principam, jo sistēmas operatoram šādā gadījumā būtu nepamatoti liegtas tiesības saņemt kompensāciju, bet lietotājs – nepamatoti atbrīvots no atbildības, neraugoties uz pierādījumiem, kas apliecina, ka pārkāpums ir radies agrāk.

7. Izvērtējamos apstākļos Atbildētājs nepieciešamību veikt Skaitītāja nomaiņu ir konstatējis 2015.gada 27.augustā, sastādot aktu par kontroli Nr.2-27/08/15, respektīvi, ir konstatējis apstākļus, kuru dēļ Iesniedzējam varētu būt samazināts uzskaitītais dabasgāzes patēriņa apjoms vai radīta iespēja dabasgāzi patērēt bez maksas. To, vai Atbildētāja konstatētie apstākļi gūs pamatotu apstiprinājumu, ir iespējams noskaidrot, ņemot Skaitītāju un veicot tā ekspertīzi. Regulators secina, ka 2015.gada 27.augustā veiktās Skaitītāja pārbaudes rezultātā Atbildētājs ir veicis turpmākās darbības, kuras ir novedušas līdz pārkāpuma konstatēšanai. Tādējādi 2015.gada 27.augusta akta sastādīšana, Skaitītāja nomaiņa un ekspertīzes veikšana ir uzskatāma par vienotu procesu, kas ļāva konstatēt, ka pārkāpums (jeb iejaukšanās Skaitītāja darbībā) ir notikusi pirms 2015.gada 27.augusta.
8. Iesniedzējs uzskata, ka abas reizes, kurās ir sastādīti akti (2015.gada 27.augustā un 2015.gada 2.septembrī), Atbildētāja pārstāvis Objektā ir veicis Skaitītāja pārbaudi. Ievērojot šā lēmuma secinošās daļas 7.punktā minēto, Regulatora ieskatā, 2015.gada 2.septembrī veiktā darbība – Skaitītāja maiņa uz citu dabasgāzes patēriņa skaitītāju – ir darbība, kas novērsa 2015.gada 27.augustā konstatēto Skaitītāja maiņas nepieciešamību, nevis atkārtoti konstatēja apstākļus, kuru dēļ lietotājam varēja būt samazināts uzskaitītās dabasgāzes patēriņa apjoms vai radīta iespēja dabasgāzi patērēt bez maksas.
9. Izvērtējamie apstākļi būtiski atšķiras no tiem, kas bija strīdā, par kuru Regulators 2016.gada 15.septembrī pieņēma lēmumu Nr.127 “Par strīda starp lietotāju un akciju sabiedrību “Latvijas Gāze” izskatīšanu”. Proti, ar minēto lēmumu izskatītā strīda apstākļi atšķīrās ar to, ka Atbildētāja pārstāvis, veicot dabasgāzes norēķinu uzskaites mēraparāta kontroli 2016.gada 2.februārī, nav konstatējis jebkādu apstākļu, kas varētu liecināt par to, ka lietotājam ir iespēja samazināt patērētās dabasgāzes uzskaitīto daudzumu vai dabasgāzi patērēt bez maksas. Savukārt nākamajā kontrolē – 2016.gada 16.februārī Atbildētāja pārstāvji, apsekojot dabasgāzes patēriņa uzskaites mēraparātu, konstatēja iespējamu pārkāpumu un tādēļ veica dabasgāzes patēriņa uzskaites mēraparāta nomaiņu.
10. Ņemot vērā minēto, izvērtējamos apstākļos Regulators secina, ka Noteikumu 59.punkta izpratnē pēdējā Skaitītāja pārbaude (pirms tādu apstākļu konstatēšanas, kuru dēļ lietotājam varēja būt samazināts uzskaitītais dabasgāzes patēriņa apjoms vai radīta iespēja dabasgāzi

patērēt bez maksas) ir veikta 2010.gada 29.oktobrī, ko apliecina skaitītāju rādījumu nolasīšanas saraksts Nr.255049.

Ņemot vērā visu iepriekš minēto un pamatojoties uz likuma „Par sabiedrisko pakalpojumu regulatoriem” 9.panta pirmās daļas 5.punktu, 32.panta pirmo un piekto daļu, 35.¹pantu, 35.⁴panta pirmo un trešo daļu,

padome nolemj:

noraidīt Iesniedzēja prasību par Ministru kabineta 2008.gada 16.decembra noteikumu Nr.1048 “Dabaszāzes piegādes un lietošanas noteikumi” 59.punkta piemērošanu un pienākuma uzlikšanu akciju sabiedrībai “Latvijas Gāze” atbilstoši Ministru kabineta 2008.gada 16.decembra noteikumu Nr.1048 “Dabaszāzes piegādes un lietošanas noteikumi” 59.punktam ņemt vērā nekustamajā īpašumā Meža ielā 31, Baložos, Ķekavas novadā uzstādītā dabaszāzes patēriņa skaitītāja Premagas BK-G4 Nr.2173459-026-05-I pēdējo pārbaudi, kas ir veikta 2015.gada 27.augustā.

Saskaņā ar likuma „Par sabiedrisko pakalpojumu regulatoriem” 35.⁴panta ceturto daļu, ja strīdā iesaistītā puse nav apmierināta ar Regulatora lēmumu par strīda izskatīšanu, tā ar prasības pieteikumu par strīda priekšmetu ir tiesīga vērsties tiesā vai šķīrējtiesā Civilprocesa likumā noteiktajā kārtībā 30 dienu laikā no dienas, kad pieņemts lēmums par strīda izskatīšanu, un tiesa vai šķīrējtiesa šādu strīdu izskata pēc būtības.

Lēmums stājas likumīgā spēkā atbilstoši likuma „Par sabiedrisko pakalpojumu regulatoriem” 35.⁴panta sestajā un septītajā daļā noteiktajam.

Priekšsēdētājs

R.Irkliis